Visų šalių proletarai, vienykitės!

KOLŪKTYBINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ KAIMIŠKOJO GAMYBINIO KOMITETO IR RAJONO DŽD TARYBOS ORGANAS

1964 m.
birželio
16 d.
Antradienis
Nr. 71 (1658)
KAINA 2 KP

Eina nuo 1948 m.

Artėjant dvidešimtmečiui

Lietuvos KP Anykščių gamybinės kolūkių ir tarybinių ūkių valdybos partinis komitetas ir Anykščių rajono DŽD Tarybos vykdomasis komitetas nusprendė plačiai pažymėti rajono ir atskirų vietovių išvadavimo iš vokiškųjų fašistinių okupantų dvidešimtmetį.

Partinės bei komjaunimo organizacijos, apylinkių vykdomieji komitetai, ūkių vadovai, kultūros, liaudies švietimo skyrius turi pasirūpinti, jog rajone būtų ruošiami iškilmingi susirinkimai, vakarai, gegužinės, susitikimai su buvusiais kariais ir partizanais, skaitomos paskaitos.

Kultūros namai, biblio tekos, mokyklos įpareigotos paruošti stendus, atspindinčius Tarybinės Armijos kovinius žygdarbius, apylinkės liaudies ūkio ir kultūros vystymo eigą.

Miestų ir gyvenviečių gatvės bus pavadintos vardais didvyrių, žuvusių karo metu. Memorialinėse lentose turi būti įrašyti išvaduotojų vardai, datos, kovų vietos.

Iki 1965 metų liepos pirmos dienos rajono vietinio ūkio valdyba ir Anykščių miesto vykdomasis komitetas užbaigs tarybinių karių kapinių pertvarkymą.

„Kolektyvinio darbo" redakcija ir rajono radijo redakcija skelbs medžiagą apie Tarybų Lietuvos išlaisvinimo dvidešimtmetį.

„K. d." inf.

PIRMIEJI VEŽIMAI

Jau nebe pirmi metai vitamininio šieno miltus šeria gyvuliams „Naujo gyvenimo" žemės ūkio artelės gyvulių augintojai. Siemet vitaminiam šienui kolūkio valdyba trečioje laukininkystės brigadoje išskyrė 3,5 ha liucernos. Kai kolūkietis Vytautas Žvirblis su šienapiove vešliai išaugusią liucerną nupiovė, brigadininkas Vytautas Satkus sukvietė moteriškes, kurios nupiautąją liucerną džiovina žaiginiuose.

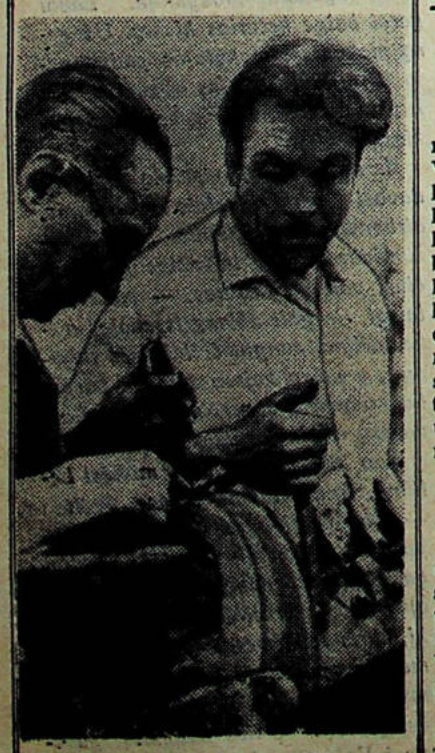
Vitamininio šieno laikymui brigados žemdirbiai paruošė atskirą klojimą, į kurį jau nuvežti pirmieji vežimai baltymingos žolės.

B. ŽIGONAS

„Jaros" kolūkio žemdirbiai pasiruošę šienapiūtės darbams. Šiemet įsigytos trys naujos šienapiovės ir trys arkliniai grėbliai.

Nuotraukoje: kolūkio kalvis Povilas Mališauskas ir šienapiovės vairuotojas Antanas Šaučiūnas montuoja šienapiovę.

A. Sližio nuotr.

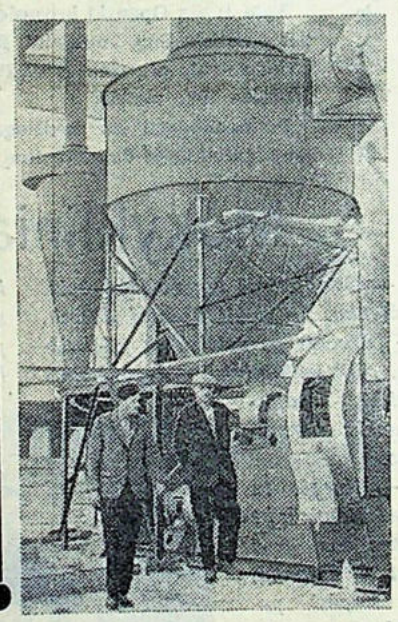
Į kolūkinį kaimą atėjo vasara. Tai ne vien saulėtos dienos ir žiedais pakvipęs oras. Vasara kolūkiečiui — tai jo užmojų, jo planų įgyvendinimas, nauji pasiekimai kovoje už visuomeninio ūkio stiprinimą.

Šiame rinkinėlyje ir pasakojama apie pirmuosius vasaros žingsnius mūsų kolūkiuose ir tarybiniuose ūkiuose.

Gamina ankstyvąjį silosą

Kaišiadorių valstybinio medelyno žemdirbiai rudenį silosui buvo pasėję 30 hektarų žieminių vikių ir rugių mišinio. Iš jo jau pagaminta 150 tonų ankstyvojo siloso.

Artimiausiu laiku pradės raugti silosą Dovainonių ir Kalvių tarybiniai ūkiai, „Tiesos", „Lenino kelių", „Neries" bei kiti kolūkiai. Čia jau išvalytos siloso duobės ir tranšėjos, suremontuotos šienapiovės ir silosapiovės.

Silutės gamybinės valdybos Rambyno tarybinis ūkis gavo iš Vengrijos Liaudies Respublikos agregatą žolės miltams gaminti. Jo pajėgumas — 1,5 tonos žolės miltų per valandą.

Nuotraukoje: gamybinės valdybos inžinierius J. Ruzenskas ir Rambyno tarybinio ūkio direktorius A. Laurinaitis apžiūri baigiamą montuoti agregatą.

B. Aleknavičiaus (ELTOS) nuotr.

TARYBŲ LIETUVOJE

Papildomos pajamos

Joniškio gamybinės valdybos Bariūnų kolūkio žemdirbiai ankstyvąsias daržoves augina šiltnamyje. Rajono visuomeninio maitinimo įmonėms jie gegužės mėnesį pardavė 460 kilogramų agurkų. Birželio mėnesį jų tikimasi pristatyti dar apie 600 kilogramų. Jau parduoti ir pirmieji kilogramai pomidorų.

Už ankstyvąsias daržoves ir gėles bariūniečiai šiemet jau gavo 3,5 tūkstančio rublių pajamų.

Kolūkiečių poilsiui

Prie vaizdingo Žaslių ežero kranto plevėsuoja Kaišiadorių gamybinės valdybos tarpkolūkinės poilsio stovyklos vėliava. Iš visų rajono kolūkių ir tarybinių ūkių, užbaigę pavasario sėją, suvažiavo į stovyklą geriausi mechanizatoriai.

Įdomiai eina stovyklautojų dienos. Jų paslaugoms sportinės aikštelės, muzikos instrumentai, skaitykla. Poilsiautojai jau aplankė respublikos sostinę, gintarinę Palangą, ruošiasi pačiai įdomiausiai išvykai į Minsko traktorių gamyklą.

Žaslių vidurinės mokyklos-internato patalpos, kuriose ir įkurta tarpkolūkinė poilsio stovykla, artimiausiu metu priims naują žemdirbių būrį. Čia ilsėtis atvyks beveik penkiasdešimt geriausių gamybinės valdybos ūkių kiaulių augintojų. Po to stovyklaus melžėjos, laukininkystės brigadų brigadininkai, žemės ūkio specialistai — viso apie 300 žmonių.

Kaišiadoriečių pavyzdžiu Vilkaviškio kaimiškasis partinis komitetas ir gamybinė valdyba taip pat nutarė atidaryti tarpkolūkinę poilsio stovyklą. Ji įsikurs Paežeriuose netoli ežero, greta gražaus parko. Kelialapius į stovyklą gaus pirmaujantys mechanizatoriai, laukų darbininkai, gyvulių augintojai.

Pusmečio užduotis įvykdyta

Kapsuko gamybinės valdybos M. Melnikaitės vardo kolūkio kiaulių augintojos įsipareigojo šiemet parduoti valstybei 1000 centnerių kiaulienos, arba pustrečio karto daugiau, negu pernai. Žodį jos tesi garbingai. Iki šiol kolūkis į gyvulių priėmimo punktą pristatė apie 500 kiaulių, kurių bendras svoris viršijo 470 centnerių. Pirmojo pusmečio mėsos paruošų planas žymiai viršytas. Iš viso per penkis mėnesius rajono ūkiai pardavė valstybei daugiau kaip 15.000 centnerių mėsos, arba 6 tūkstančiais centnerių daugiau, negu per tą patį praėjusių metų laikotarpį.

Sruojos turtai

Donecko srities žuvies pramonės darbuotojų ir mūsų respublikos Pavėžupio žuvininkystės ūkio darbininkų kreipimasis paskatino Telšių žuvininkystės ūkio darbininkus peržiūrėti savo rezervus. Iki šiol pagrindinis gamybos šaltinis buvo ežerai. Tačiau intensyviai žuvininkystei natūraliųjų vandenų nepakanka. Brėvikių skyriuje atstatomi buvę tvenkiniai. Juose bus auginamas karpių, sidabrinių karosų ir lynų mailius ežerams bei tvenkiniams įžuvinti. Iki šiol jokios naudos neduodavo per ūkio teritoriją vingiuojantis Sruojos upelis. Dabar jo baseine gaudžia ekskavatoriai ir buldozeriai. Iki rudens Sruojos upelio baseine bus įrengta 34 hektarai tvenkinių. Sekančiais metais tvenkinių plotas padidės iki 200 hektarų, o dar po metų pasieks 450 hektarų.

Prie Sruojos taip pat auginami vandens paukščiai. Iš valstybei parduotų 544 centnerių mėsos 31,6 procento sudarė antiena. Okis pardavė 10.000 ančių, o artimiausiu metu į mėsos kombinatą jų bus pristatyta dar 7 tūkstančiai.

(ELTA)

MŪSŲ REIDAS

IŠVADŲ NEPADARĖ

Partinės-valstybinės kontrolės rėmimo grupės pirmininkas Vytautas Vanagas kartu su kitais antrosios laukininkystės brigados vyrais tvarkė mašinų, traktorių išduobėtą kelią. Vytautas Vanagas — kolūkietis, bet jam, kaip partinės-valstybinės kontrolės rėmimo grupės pirmininkui, rūpesčių nemaža. Darbas brigadoje, o ir visuomeniniai reikalai atima nemaža laiko. Aišku, vienas visur nesuspėsi, nepabuvosi. Todėl, trumpam sustabdęs praeinančią kolūkio agronomę Alę Repečkaitę, Vanagas paklausė:

— Kaip pasėliai?

— Tvarkoje, — atsakė ji.

Agronomę Alę Repečkaitę kolūkio valdyba įpareigojo prižiūrėti sėjos darbus pirmojoje laukininkystės brigadoje. Dėl pasėlių priežiūros žemės ūkio specialistei į pagalbą Vytautas Vanagas pasiuntė rėmimo grupės narius — kolūkietį Steponą Vaičių ir kiaulių fermos vedėją, kandidatą į TSKP narius Povilą Trofimovą. Jie turėjo padėti prižiūrėti, kaip rūpinamasi pasėliais pirmojoje laukininkystės brigadoje, kuriai vadovauja Bronius Sirvydis. Vienok, šito didelio pasitikėjimo nei agronomė, nei rėmimo grupės nariai nepateisino. Agronomės atsakymas „tvarkoje" yra neteisingas.

„Aušros" kolūkio pirmojoje laukininkystės brigadoje teko lankytis daugiau kaip prieš savaitę. Pusketvirto hektaro plote cukriniai runkeliai buvo sudygę. Jau tuomet pasėlį stelbė piktžolės, nes cukrinių po sėjos nebuvo akėjami. O neakėjo todėl, kad nuo pirmųjų sėjos žingsnių buvo pažeisti elementariausi agrotechnikos reikalavimai. Vietoje cukrinių runkelių išsėjimo normos 25—26 kilogramų, augintiečiai sėjo 12—16 kilogramų. Po sudygimo, kai augalai jau turėjo keturis tikruosius lapelius, brigadininkas į cukrinių runkelių lauką pasiuntė vyrus su arkliniais planetais. Pravažiavo šie tarpueiliais, bet toks purenimas jokios naudos nedavė.

— Reikia ravėti, retinti, — buvo patarta agronomei.

— Padarysime, — sutiko Repečkaitė.

Prabėgo savaitė. Runkelių plote atsirado kuoleliai, žymintys ravėtojams sklypelius. O tuose sklypeliuose kaip bujojo, taip ir tebebujoja piktžolės. Tik Ona Mėginienė ir Marijono Didžgalvio šeima pasirodė runkelių plotuose.

— Neskiria mūsų vadovai varškės nuo košės, — retindama cukrinius runkelius, pasakė Ona Mėginienė. — Reikėjo pirma akėti, tarpueilius kaip reikiant supurenti, o jau tada ravėti.

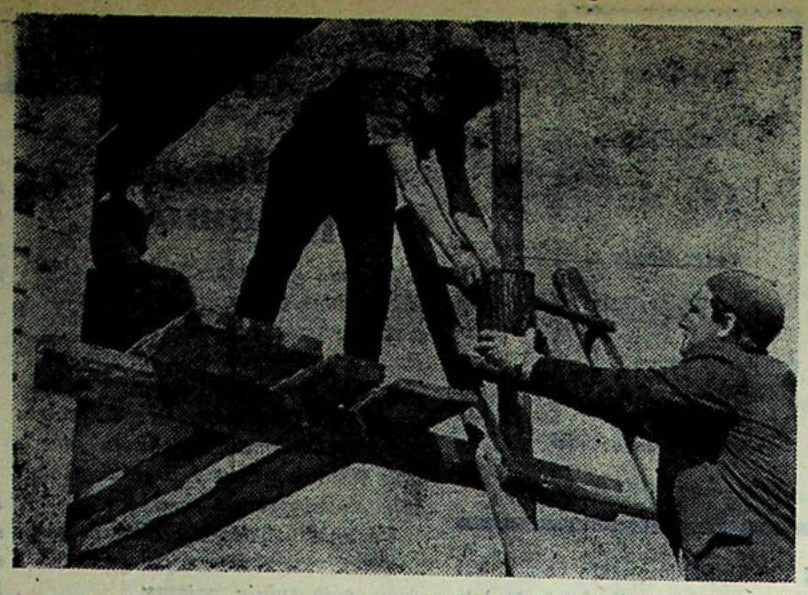
Iš tikrųjų. Kolūkio vadovai pasėlių priežiūrą užmiršo. Kaip bebūtų keista, bet agrotechnikos aušriečiai nepripažįsta, nors ir pats kolūkio pirmininkas Povilas Strazdas agronomo diplomą kišenėje nešiojasi.

Ne tik cukriniai runkeliai, bet ir kukurūzai, bulvės paliktos likimo valiai. 15 hektarų plote po sėjos kukurūzai dar nematė akėčių. O jas naudoti, kaip sakoma, verkiant reikia. Neseniai kolūkyje palijo. Pasipylė garstukai. Šilta. Kukurūzai pradės dygti, o tuomet akėti jau bus vėlu.

— Pasėlių priežiūros darbus aptarsime savo posėdyje, — pasakoja partinės-valstybinės kontrolės rėmimo grupės pirmininkas Vytautas Vanagas. — Tik dėl datos niekaip negalime sutarti nei su partinės organizacijos sekretoriumi Mykolu Kalpakovu, nei su kolūkio pirmininku Povilu Stazdu.

Laikas bėga, piktžolės vis aukščiau kelia savo galvas, stelbia pasėlius, o „Aušros" kolūkyje būsimu derliumi nesirūpinama, nors iš praėjusių metų skaudžių pamokų buvo galima pasimokyti. Šia proga norisi priminti, kad dėl pasėlių priežiūros daugiau rūpestingumo turėtų rodyti ne tik partinės-valstybinės kontrolės rėmimo grupės nariai, o ir kolūkio valdyba, jos pirmininkas. Pernai už blogą pasėlių priežiūrą buvo bausti brigadininkas, agronomas. Siemet, matyt, reikia pagalvoti ir apie patį ūkio vadovą. Iš pernykščių klaidų jokių išvadų jis nepadarė.

Agr. J. MINKELIS,
Agr. Z. ŠPALINSKAS,
Br. KARALIUS,
Anykščių gamybinės valdybos partinės-valstybinės kontrolės komiteto neetatiniai inspektoriai

Užnožerių aštuonmetės mokyklos mokiniai ryžosi patys atremontuoti ir paruošti savo mokyklą naujiems mokslo metams. Remonto darbams vadovavo mokytojas Vyt. Paliokas.

Dabar mokykla jau atremontuota, išdažytos klasės, gražiai sutvarkyta aplinka.

A. Puodžiūno nuotraukoje užfiksuotas darbo įkarštis prie savo mokyklos.

Dienos temomis

Šienapiūtė prasidėjo

„Pergalės" kolūkio valdyba, dalyvaujant visiems artelės komunistams ir komjaunuoliams, kolūkiečiams, kurie vairuos piaunamąsias, svarstė pasiruošimo šienapiūtei klausimą. Kolūkio ir brigadų vadovai papasakojo, kiek paruošta darbui šienapiovių, kiek brigadose yra žaiginių, į kurias daržines bus kraunamas šienas. Praėjus keletai dienų, lankose sučerškė šienapiovės.

— Užtęsti šienapiūtės nevalia, — sako kolūkio pirmininkas Vladas Sostakas. — Anksti nupiauta, žaiginiuose išdžiovinta žolė turtinga vitaminais, karotinu, baltymais. Be to, po ankstyvos piūtės greit atželia atolas.

Tokios pat nuomonės ir „Lenino kelio" kolūkio pirmininkas Aleksandras Slavenskas. Čia taip pat sparčiai šienaujamos pievos.

Bet Marytės Melnikaitės vardo, „Žvilūnų" kolūkių vadovai tvirtina, kad šienauti dar anksti. Tai neteisinga nuomonė. Pernai Kirovo vardo kolūkyje šienapiūtė buvo delsiama tikintis priauginti daugiau žolės. Kai pagaliau sumedėjusi žolė buvo pradėta pjauti, prasidėjo lietūs. Kadangi žaiginių trūko, dalis šieno apipuvo.

Nebuvo žaiginių! O ar į šią didelę klaidą minėto kolūkio brigadininkai atsižvelgė šiemet? Ne. Šioje žemės ūkio artelėje ir dabar yra vos šimtas porų suklypusių, aplūžusių žaiginių.

Žaiginių klausimas — labai rimtas. „Kurklių", „Levaniškio", „Tarybinio artojo" kolūkiuose vien šiemet pasigaminta jų po 380—450 porų. „Aukštakalnyje" ir „Viltyje" žaiginių skaičius viršija tūkstantį porų.

Kad žaiginiuose išdžiovintas šienas yra daug geresnis, vertingesnis, žino kiekvienas žemdirbys. Tačiau dar atsiranda brigadų vadovų, kurie šito nenori suprasti. Į klausimą, kaip džiovinsite šieną, Ždanovo vardo, „Pavasario" kolūkių brigadininkai atsako: „Pradalgiuose". Ir paaiškina, kad kolūkyje turima tik 60—120 žaiginių. O kas gi dėl to kaltas, draugai brigadininkai?

Šienapiūtė jau prasidėjo. Reikia išnaudoti giedrias dienas, visas jėgas sutelkti pašarų ruošimui.

Specialistas PATARIA

Pasigaminkime vitamininio šieno

Vitamininis šienas ruošiamas iš sėtinių ankštinių žolių — dobilų, seradėlės, liucernos ir ankštinių-varpinių žolių mišinių. Grynos varpinės žolės vitamininiam šienui netinka, nes turi per mažai baltymų, vitaminų. Vitamininio šieno kokybė priklauso nuo to, kokios išsivystymo fazės žolė nupiaunama. Ankštinius augalus reikia šienauti butonizacijos stadijoje, varpinius — jų žydėjimo pradžioje. Duomenys rodo, kad raudonieji dobilai, nupiauti žydėjimo pabaigoje, davė iš hektaro 38 proc. mažiau virškinamųjų proteinų, negu nupiauti žydėjimo pradžioje.

Labai svarbią reikšmę turi ir teisingas šieno džiovinimas. Mūsų ūkis, gamindamas šieną, naudoja du žolės džiovinimo būdus: šieną džiovinamе lauke ant žaiginių ir daržinėse, panaudojant ventiliatorius su elektriniu oro pašildytoju. Ruošiant vitamininį šieną, negalima žolės džiovinti pradalgiuose.

Bandymai rodo, kad raudonieji dobilai, išdžiovinti ant žaiginių, turėjo 7,3 proc. daugiau pašarinių vienetų ir 6,17 proc. virškinamųjų baltymų, negu džiovinti pradalgiuose. Be to, džiovinant šieną ant žaiginių, karotino kiekis buvo 5 kartus didesnis, negu pradalgiuose.

Vitamininį šieną galima vežti į daržines tuo metu, kai jo drėgnumas ne didesnis kaip 15—18 proc. Jei šienas suvežamas drėgnesnis, jis pradeda kaisti ir žūna karotinas, pakinta baltymai.

Krovimo metu šieną reikia gerai suminti, kad kuo mažiau prieitų oras. Stipriai sumintame, suslėgtame šiene gerai išsilaiko karotinas.

Elmininkų eksperimentiniame ūkyje vitamininis šienas ruošiamas ne tik ant žaiginių, bet ir elektrinių ventiliatorių pagalba. Šis metodas gali būti pritaikytas ir kituose ūkiuose. Kaip įrengti ventiliatorius šieno džiovinimui, galima susipažinti eksperimentiniame ūkyje.

Tinkamai paruošę vitamininį šieną, kolūkiai papildys pašarus vitaminais ir karotinu.

V. Pavilanskas,
Elmininkų bandymų stoties eksperimentinio ūkio vyriausias zootechnikas

Augalų apsaugos tarnyba praneša

Pasirodė dobilinis straubliukas

Dobilinio straubliuko lervos gali sunaikinti iki 35 proc. dobilų sėklos. O palankiais kenkėjui vystytis metais sėklos derliaus nuostoliai siekia net 50 proc. Kad išvengtume nuostolių, dabar naikinkime kenkėjus chemikalais. Iki dobilų žydėjimo chemikalai neteks savo nuodingumo ir nepakenks bitėms bei kitiems vabzdžiams, kurie padeda dobilams apsidulkinti.

Geriausias pasėlių dulkinimo chemikalais laikas — dobilų butonizacijos pradžia. Tuo metu į žalias dobilų galvutes straubliukas deda kiaušinėlius. Straubliuko lervos minta sėklos užuomazgomis ir neprinokusiomis sėklomis. Viena lerva gali sunaikinti iki 10 sėklos užuomazgų.

Sėklinius raudonųjų dobilų pasėlius dulkinkime 5,5 proc. DDT arba, jo neturėdami, 12 proc. heksachlorano dustais. Imkime jų po 15—20 kg vienam ha. Geriausia dulkinti anksti rytą, kol yra rasa.

Rungtyniauja lengvaatletės

Joniškėlio žemės ūkio technikume įvyko zonos lengvosios atletikos spartakiada, kurioje rungtyniavo aštuonių technikumų sportininkės. Raguvėlės žemės ūkio technikumo lengvaatletės iškovojo ketvirtą vietą zonoje. Pirmąsias vietas pasidalino Joniškėlio, Salų žemės ūkio ir Panevėžio hidromelioracijos technikumų sportininkės.

Mūsų technikumo komandai daugiausia taškų pelnė Regina Gegžnaitė ir Stasė Iršėnaitė.

L. Besakirskis

KOLEKTYVINIS DARBAS

M. TELKSNYTĖ

Revoliucijos karys

Anykščių rajone, Stalėriškių kaime, dabartiniame „Kelias į komunizmą" kolūkyje 1897 metais gimė ir praleido vaikystę, pirmuosius savo jaunystės metus įžymus revoliucionierius, artimas Felikso Dzeržinskio pagalbininkas ir bendražygis Juozas Opanskis, kuris, eidamas atsakingas pareigas, 1927 metais birželio 7 dieną tragiškai žuvo Tarybų Baltarusijos žemėje.

Valstybės Saugumo Komiteto prie TSRS Ministrų Tarybos Pasienio Kariuomenės muziejus Maskvoje ruošia straipsnių ir atsiminimų rinkinį apie Juozą Opanskį. Šiuo metu medžiagą apie trumpą, bet turiningą revoliucionieriaus gyvenimą kaupia muziejaus darbuotojas, buvęs J. Opanskio darbo draugas maskvietis Fiodoras Stoliarovas.

Prisiminimus apie kovotoją už Tarybų valdžią renka Debeikių vidurinės mokyklos mokiniai, Debeikių apylinkės kraštotyros muziejus. Daug pasidarbavo, F. Stoliarovo prašymu, tirdamas žinias apie Juozo Opanskio gyvenimą, veiklą, jo artimuosius, buvęs Anykščių milicijos skyriaus viršininkas Jonas Brazauskas.

1963 metais mirusios Onos Opanskaitės-Paulavičienės prisiminimus apie brolį pasakojo jos duktė, „Kelias į komunizmą" kolūkio žemdirbė Sofija Jankauskienė, Juozo Opanskio bendraamžė pensininkė Julė Stankutė ir kiti.

Apie Juozą Opanskį knygoje „Takais takeliais į didį kelią" trumpai pasakoja Eug. Tautkaitė. Revoliucionieriaus vardas minimas ir atskirų straipsnių rinkinyje „Proletarinė revoliucija Lietuvoje", išleistame 1960 metais.

Pasinaudodami šia medžiaga, „Kolektyvinio darbo" skaitytojams pateikiame dokumentinę apybraižą „Revoliucijos karys".

Mokykliniai metai

— Daugiau aš jums nebedirbsiu. Užtenka. Atiduokit uždarbį. Išeinu, — įsižeidęs po neteisingų priekaištų, rėžė šeimininkui degančiomis akimis baltaplaukis berniukas.

— Kurgi tu eisi? Namie ir be tavęs dar trys ant sprando, — šiepėsi patenkintas samdytojo veidas.

— Mokysiuos kaip ir jūsų vaikai, — tebeliepsnojo Juozuko akys.

— Uždarbį atiduokit, — matydamas, jog nesiruošia sumokėti, dar kartą priminė vaikas. Negi už jums veltui dirbau?

Pagaliau ūkininkas išnešė padėvėtų batų aulus.

— Padams tu dar neužsidirbai, — mesdamas po kojomis aulus, įpykęs drėbtelėjo samdytojas.

Nors ūkininko troba buvo šviesesnė už jų surūkusią pirkią ir pieno lašas piemenaujant tekdavo, tačiau Juozuką traukė namai, kur nebuvo nei pieno, nei mėsos, bet prieš nieką nereikėdavo žemintis, niekas nesityčiodavo, kad tėvas mirė motiną palikęs skolose, kad jis, Juozukas, kiaulių piemuo.

Po pažastim pasispaudęs batų aulus, vaikas išėjo namo.

Jo bendraamžiai ūkininkų sūnūs jau lankė mokyklą, vartė knygas. Juozukui kildavo daugybė klausimų. Atsakymus į juos berniukas vylėsi rasti knygose. „Kažin, ar mama leis. Kad tik nesakytų, jog duonai neužteks", — su nerimu galvojo vaikas.

Po ilgų prašymų, pagaliau Juozukui prižadėjus mokytis kunigu, Domicelė Opanskienė 1905 metų vėlų rudenį išleido sūnų į Debeikių pradinę mokyklą. Ar lydavo lietus, ar pustydavo, pėsčiomis kiekvieną dieną daugiau kaip 10 kilometrų vaikas eidavo į mokyklą. Juozas buvo gabus, stropiai mokėsi. Dar tais pačiais metais perėjo į antrą klasę.

— Jūsų sūnus bus puikus kunigas, — įtikinėjo motiną mokytojas Jankauskas.

Trečią, ketvirtą klases Juozas lankė Vyžuonų mokykloje. Labai gerai baigė keturias klases. Už gerą mokymąsi mokytojas padovanojo berniukui keturias obelaites. Jas Juozas pasodino prie senosios pirkios.

Berniukas mylėjo gamtą. Džiaugdavosi parskridusiais varnėnais, dirbdavo jiems inkilus. „Kodėl, — žiūrėdamas į lakiojančius sparnuočius, galvojo vaikas, — paukščiai lalsvi, jie gali džiaugtis saule, erdve, mėlynu dangumi, linksmai skraidyti, o mūsų kaimo žmonės vargsta, prispausti rūpesčių, man pačiam vasarą reikia tarnauti kitiems?".

Nuo 1908 metų Juozas mokėsi Leliūnų, Anykščių mokyklose, vėliau — Utenos gimnazijoje. Tuo metu jaunasis Opanskis pradėjo ypatingai domėtis artimųjų pasakojimais apie senelio brolį Dominyką Opanskį, kuris 1863 metais vadovavo Ukmergės apskrityje valstiečių sukilimui, o vėliau, sukilimą numalšinus, vengdamas mirties bausmės, pabėgo į Vokietiją. Juozas jaudindavosi

(Nukelta į 3 psl.)

Skambi jaunatviška daina — partijai, darbui, ateičiai

Visų susirinkusiųjų į moksleivių dainų šventę žvilgsnius patraukia virš estrados iškeltas piešinys — vaikas, tiesiantis rankutes į saulę. Nuo laimingos vaikystės simbolio akys nukrypsta į aikštę. Pro pušų viršūnes saulė nužeria spindulius pusketvirto tūkstančio Anykščių rajono spaliukų, pionierių, komjaunuolių. Visų jų akyse — po saulę. Savo laimingos vaikystės džiaugsmą jie išsakys skambia daina, melodija, šokiu.

ŽUVUSIŲJŲ ATMINIMUI

Ši moksleivių karta tik iš knygų, vyresniųjų prisiminimų žino apie buožėms parduotas vasaras, kovų prieš vokiškuosius okupantus metus, sunkias pokario dienas. Su pagarba jie klausosi mokytojų pasakojimų apie rajono komjaunuolius, komunistus, žuvusius už Tarybų valdžią.

Už šviesią šiandieną, už laimingą vaikystę, skiriamą mokslui, darbui, šokiui, dainai, padėkoti žuvusiems šeštadienio vakare į karių kapines patraukė darni moksleivių — dainų šventės dalyvių kolona.

Nutilo maršo garsai, palinko vėliavos. Kario paminklo papėdėje iškilo naujos vainikų eilės.

Moksleivio širdyje suplazdėjo žuvusiems kariams skirti žodžiai: „Jeigu reikės, paseksime Jūsų didvyriškų žygių pavyzdžiu".

PAKYLA FESTIVALIO VĖLIAVA

Salia estrados žėri spaliukų, pionierių, komjaunuolių ženkleliai. Transparantai didingai kartoja pačius brangiausius žodžius: DARBAS, LAISVĖ, LYGYBĖ, BROLYBĖ, LAIMĖ. Susirinkusiems naujai ošia senojo Anykščių šilelio pušys.

Organizacinio komiteto pirmininkas K. Zulonas sveikina su pirmąja moksleivių dainų šventė atvykusius svečius ir anykštėnus.

Aidi himnai. Suplevėsuoja žydra festivalinė vėliava, uždegamas aukuras.

Moksleivius sveikina LTSR švietimo ministras M. Gedvilas. Su visais susirinkusiais jis džiaugiasi, jog respublikinėje Dainų šventėje iš Anykščių rajono dalyvaus dvylika kolektyvų — apie 400 moksleivių.

Žodis suteikiamas Anykščių pionieriams. Kaip priesaiką Leninui, ateičiai skamba pionieriškas „Visada pasiryžęs!"

Svečių, mokytojų rankose žydi gėlių puokštės, sužaliuoja vainikai.

Komjaunuoliško ryžto, skambios dainos linki visiems šventės dalyviams LLKJS Anykščių kalmiškojo gamybinio komiteto sekretorė Z. Kadonaitė.

Apie neišardomą tautų draugystę kalba Latvijos TSR Madonos rajono komjaunimo komiteto sekretorė Glazneca, Jakabpilio rajono Varaklenos vidurinės mokyklos direktorius.

Apie baltarusių pionierių pasiekimus pasakoja Toločino rajono pionierė Malotvarskaja.

Iškilmingai nuaidi pušų viršūnėmis italų darbininkų daina „Raudonoji vėliava".

DRAUGYSTĖ

Stiprūs draugystės saitai sieja anykštėnus su kitų tautų moksleiviais. Staškūniškio aštuonmetės mokyklos pionieriai susirašinėja su Ostrinos vidurinės mokyklos moksleiviais — baltarusiais. Daug laiškų staškūniškiečiai gauna iš Latvijos TSR Jaunjelgavos, Ikškilės, Rudskajos vidurinių mokyklų.

Užunevėžio aštuonmetės mokyklos mokiniams rašo draugai iš tolimojo Altajaus. Daug džiaugsmo pionieriams atnešė laiškas iš Kubos. Sveikinimus tarybinės šalies moksleiviams atsiuntė Siera Maestros provincijos Kamilos Sjenfuego vardo mokyklos mokiniai.

„Šventė be svečių — tik pusė šventės", — sako liaudies patarlė.

Moksleivių tarpe — Baltarusijos TSR Toločino rajono pionieriai, Latvijos TSR Madonos ir Jakabpilio rajonų mokyklų atstovai. Atvykę svečiai dalijasi su draugais savo džiaugsmu, šokiu, daina.

Aikštėje sumirga ryškiaspalviai baltarusių moksleivių nacionaliniai drabužiai. Sokėjos vaizduoja, kaip auginami, raunami linai. Anykštėnų plojimai palydi temperamentingą baltarusišką polką. Visi atidžiai seka Svetlanos Saluchanovos atliekamą akrobatinį etiudą.

Latvijos moksleiviai šokiu vaizduoja derliaus rinkimą. Skamba lietuvių liaudies melodija „Suk, suk, ratelį", atliekamas čekų liaudies šokis „Piemenėlis".

Karšti žiūrovų ir moksleivių plojimai palydi draugų pasirodymą.

Po šios moksleivių dainų šventės dar daugiau Anykščių rajono pionieriams ateis laiškų, atvirukų nuo Baltarusijos, Latvijos moksleivių.

TEGU NEŠA VĖJAS IŠ ANYKŠČIŲ DAINĄ,
MŪSŲ SKAMBŲ JUOKĄ,
DŽIAUGSMĄ IR SVAJAS,
TE VISIEMS PASAKO —
DARBO, DARBO KAINA
MES GYVENAM,
KURIAM SAULĖTAS
DIENAS.

Skamba diktorių moksleivių B. Navickaitės, L. Alesionkos skaitomi organizacinio komiteto paruošto scenarijaus žodžiai. Šventė tęsiasi. Apie skriejančią į dangų raketą, penketukus dainuoja patys mažiausieji. Susirinkusioms motinoms spaliukai skiria nuoširdžią dainą „Tau, mano mamyte".

Saule, negailėki
Savo spindulių.
Daug mums teks atlikti
Žygių didelių, —

sukasi saulės spalvos spaliukų ratukas.

Skudutininkai atlieka liaudies melodijas, „Rezginėlę", vaizduoja laimę kukuojančią gegutę, „Ne gegutė laimę iškukavo. Ją atnešė darbščios rankos", — skamba šilelyje žodžiai iš garsiakalbio.

Aikštė prisipildo džiaugsmingų pionieriškų kaklaraiščių liepsnelių. Išsiskleidžia gretos latvių siuitoje, sukasi ratukai estų šokyje. Lyg pats Tarybų šalies laimingų vaikų džiaugsmas — aikštėje pražysta „Gėlių darželis".

Vėl liejasi dainos. Skamba posmai apie pionierius, kaklaraištį, pionierių stovyklą.

Vienas po kito į tribūną pakyla dirigentai P. Jurkonis, V. Gruodis, D. Kunčinienė ir kiti.

Dainininkus pakeičia P. Dumano vadovaujami akordeonistai. Anykščių šilelyje skamba K. Becherio „Miško pasaka", I. Kniperio muzika pasakoja apie lygumas, dar nevaikščiotas stepes.

Aidėki, daina, gražiausia daina,
Šiandieną po tėviškę plačią.
Už mokslo žinias, šviesius svajones
Jums karštas moksleiviškas ačiū, —

vyresnieji mokiniai skiria dainą brangiesiems mokytojams. Nuoširdūs posmai apdainuoja Tėvynę.

Nuskamba, L. Mikšiui diriguojant, K. Kavecko „Taikos daina". Choristai ima vieningai skanduoti: „Au-to-rių! Auto-rių!" Lydint plojimams, į tribūną pakyla kompozitorius K. Kaveckas. Suspindi dainininkų akys, dar nuoširdžiau veržiasi daina, paklususi autoriaus mostui.

Sumirga gėlių puokštės, ant dirigento pečių sužaliuoja ąžuolo lapų vainikas.

Lydint iškilmingiems „Maršo" garsams, į aikštę įžygiuoja mokyklinėmis uniformomis vyresniųjų klasių mokiniai: „Jų vasaros, rudenys, fabrikai, kelias dar priekyje, bet jau dabar kaista rankos išeit ir atriekti per visą žemę nubėgančią vagą". Tai — jaunieji gamybininkai.

Spaliukai paskutinį kartą skambina varpeliu „Abiturientų valsui".

Mokykla amžinai
Pasiliks atminty.
Ji skambės mums jaunai
Nors dainuos čia kiti, —

sklinda šilely daina. Šokis baigėsi. Pro išsirikiavusių mažųjų eiles išeina abiturientai.

— Sėkmės darbe ir mokslei — moja išeinantiems spaliukai.

Vėl į estradą pakyla visi moksleivių dainų šventės dalyviai. Latvių, baltarusių, lietuvių kalbomis nuaidi Anykščių šilelių Ostrovskio daina „Te visad šviečia saulė".

Aikštėje vėl patys mažieji. Jų gretos vaizduoja saulę, spindulius.

Klausytojų širdis paliečia vaikų žodžiai, reikalaujantys taikaus, giedro dangaus, motinų šypsenų, kurios visada lydėtų jų laimingą vaikystę. Džiaugsmingas susijaudinimas žiūrovų veiduose.

Baigėsi pirmoji moksleivių dainų šventė — mažoji respublikinės Dainų šventės repeticija.

Dar ilgai skamba juokas, žaidimai, dainos. Jaunatvišką, naują senojo Anykščių šilelio ošimą nuneša tolyn Šventosios bangos.

M. Račkaitienė

Šiaulių IX vidurinės mokyklos moksleiviai dažni svečiai dviračių gamykloje. Jie dalyvauja čia rengiamose kultūrinėse priemonėse, susipažįsta su gamyba. O gamyklos darbininkai įrengė mokyklai puikų fizikos kabinetą, padeda moksleiviams organizuoti poilsio stovyklas. Aptariant mokslo metų rezultatus, dviračių gamyklos partinės organizacijos sekretorius K. Žička įteikė mokslo pirmūnėms ketvirtokei Zitai Baranauskaitei ir šeštokei Irenai Buišaitei po dviratuką „Kregždutė".

Nuotraukoje: moksleivės su gamyklos dovanomis.

A. Dilio (ELTOS) nuotr.

(Atkelta iš 2 psl.)

girdėdamas pasakojimus apie žiaurų caro susidorojimą su sukilėliais, piktindavosi, jog kitas senelio brolis Vincentas Opanskis caro buvo ištremtas į Sibirą.

Moksleiviai vienas antram persakydavo atvykusių iš Rusijos pasakojimus apie darbininkų demonstracijas, streikus prieš caro patvaldystę.

Tas pats Rusijos caras engė Lietuvą. To paties caro paveikslas kabojo mokykloje. Prieš jį lenkėsi kai kurie mokytojai, kunigas, dėstantis tikybą. Sustatęs mokinius prieš šį paveikslą, tikybos mokytojas kiekvieną kartą vertė juos melstis.

Penkiolikametis Juozas susitarė su klasės draugu, būsimuoju revoliucionieriumi B. Petniūnu. Pasiliko po pamokų. Ir rytojaus dieną į mokinius nebežiūrėjo niekinančios caro akys. Vietoje paveikslo sienoje baltavo nenublukusi keturkampė dėmė.

„Kodėl kunigai keikia bolševikus, kodėl gina valdžią, kodėl jie malonesni su ponų vaikais, o skelbia, kad dievui brangesni vargšai, kodėl kalėdodami visko pertekę kunigai ima pinigus iš jo skurstančios motinos? Ne. Jie neteisingi. Jais negalima tikėti", — galvojo Utenos gimnazijos moksleivis.

— Jeigu aš būčiau kunigu, — sakė Juozas motinai, — aš atimčiau pinigus iš turtingųjų ir išdalyčiau vargingiesiems.

Bet kunigu būti Juozas nebesiruošė. Jaunuolis netikėjo tuo, ką kunigas pasakojo per tikybos pamokas. J. Opanskio ir kitų mąstančių moksleivių klausimus tikybos mokytojas apeidavo, vengdavo tiesioginių atsakymų. O už religiją kompromituojančias išvadas, atsisakymą pateisinti dievo surėdytą tvarką žemėje, gindamas savo bejėgiškumą kapelionas mokiniams rašydavo vienetus.

Būdami nepajėgūs patraukti, tikybos varžtuose išlaikyti tiesos trokštančių moksleivių, kunigai ieškojo naujų būdų, kurie priverstų paklusti bažnyčiai.

Vyžuonų bažnyčios klebonas Mileika koneveikė Juozo Opanskio motiną.

— Jūsų sūnus eina blogu keliu. Jis nenori pripažinti nei bažnyčios, nei valdžios. Už sūnų atsakysite prieš dievą! — šaukė iš sakyklos ant visos bažnyčios Opanskienės adresu klebonas Mileika.

Būdama labai religinga Domicelė Opanskienė pergyvendavo, prikaišiodavo sūnui. Supratusi, kad Juozas nebus kunigu, nebenoromis leido į mokyklą.

Tačiau jaunuolio įsitikinimų niekas negalėjo palaužti. Skaitydamas draudžiamas knygas, godžiai gaudydamas pažangių mokytojų pasisakymus, bendraudamas su darbininkais, Juozas atkakliai ieškojo kelių į tiesą, atsakymų į daugybę politinių ir religinių klausimų.

Lėšas mokslui Juozas užsidirbdavo vasaros atostogų metu, rudenį. Ir tik pasibaigus visiems žemės ūkio darbams, grįždavo į mokyklą.

— Kartą pas vieną ūkininką rugius kirtome, — pasakoja prisiminimus kilusi iš Opanskio gimtojo kaimo 70-metė anykštietė Julė Stankutė. — Juozas tada Utenos gimnazijoje mokėsi, bet vasarą kartu su bernais dirbdavo. Jis tada man labai gerus žodžius pasakė: „Sunkus, — sako, — tavo gyvenimas, Jule, bet nesižemink prieš turtinguosius, stipri būk. Nebereikės tau visą laiką tarnauti ponams".

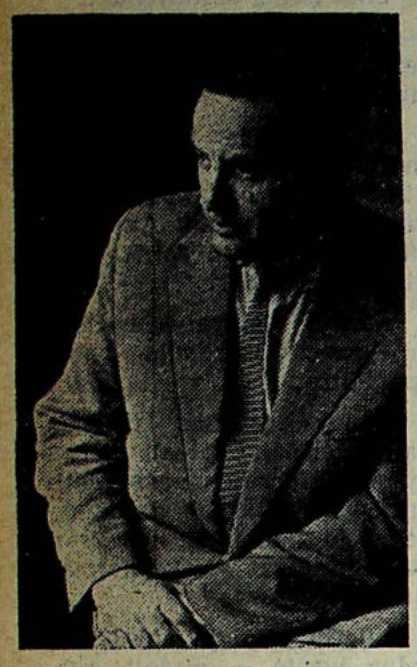
Nesupratau tada, kodėl man nebereikės tarnauti. Juk mano tėvai kampininkai buvo. Tik kai Tarybų valdžia man, ponams dirbusiai, pensiją išskyrė, vėl prisiminiau šiuos Opanskio žodžius. Ir dėkingumas širdį užplūdo tokiems kaip Juozas, kurie kovojo už geresnį samdinių gyvenimą, už tarybinę santvarką.

(Bus daugiau)

KOLEKTYVINIS DARBAS
3 psl. 1964. VI. 16

Dailininkai ir gyvenimas

Tarybų Lietuvos dailininkų penktasis suvažiavimas įvyksta reikšmingomis dienomis, mūsų kūrybinei inteligentijai plačiai pažymint TSKP Centro Komiteto birželio Plenumo, apsvarsčiusio ideologinius klausimus, metines. Kas padaryta per praėjusius metus, kuo jie buvo reikšmingi respublikos dailininkų šeimai? Į tokį klausimą ELTOS korespondentas paprašė atsakyti žinomus mūsų dailininkus — tapytoją A. Savicką, grafikę A. Makūnaitę ir taikomosios dailės meistrą, tekstilininką J. Balčikonį, kuriems praėjusieji metai buvo ypač vaisingi.

A. SAVICKAS

AUGUSTINAS SAVICKAS:

— Mūsų atsakymas partijai ir vyriausybei už nuolatinį rūpinimąsi meno ir kultūros vystymu — tai mūsų kūryba. Praėjusiais metais be darbų, kuriuos eksponavau respublikinėje dailės parodoje, nutapiau didelę drobę „Tarp gyvenimo ir mirties". Joje pavaizduoti vieno mirties fabriko, kuriais buvo nusėję mūsų žemę fašistiniai okupantai, žiaurumai. Noriu šia tema padaryti dar du paveikslus, ir šį triptiką užbaigti 25-osioms Tarybų Lietuvos metinėms. Tai būtų „Rekviem" antrojo pasaulinio karo aukoms, kurių tarpe buvo ir mano motina su broliu...

Dailininkas A. Savickas dalyvavo tematinio paveikslo konkurse, kurį buvo paskelbusi respublikos Kultūros ministerija kartu su Dailininkų Sąjunga. Jo darbas „Kraujas ir pelenai" konkurse buvo pripažintas geriausiu. Nemaža piešinių atsivežė jis iš turistinės kelionės po Graikiją. Apie tai papasakojo ataskaitinė parodėlė. Per praėjusius metus dailininkas apgynė disertaciją ir tapo menotyros mokslų kandidatu. Dabar kiek papildytą savo disertaciją „Gamtos vaizdas Lietuvos tapybos istorijoje" jis ruošia spaudai.

— Vasarą svajoju pabuvoti kaime, — sako A. Savickas. — Rinksiu medžiagą kūriniams apie darbščiuosius mūsų žemdirbius. Visada su malonumu prisimenu savo išvyką į Kapsuko rajono kolūkius, davusią pradžią ne vienam darbui, kuriuos draugai pripažino pavykusiais.

Svečiuose pas meno meistrus

ALBINA MAKŪNAITĖ:

— Man pats didžiausias šių metų įvykis — tai paroda Maskvoje. Esu laiminga, kad šalies sostinės dailės mėgėjai labai šiltai atsiliepė apie mano darbus. 120 eksponuojamų gravlūrų tarpe yra ir naujų, padarytų šiais metais. Tai estampų cikl

Alb. MAKŪNAITĖ

las „Vaikai", raiflniai „Mergaitė su balandžiais", „Studentė", penki lapai lietuvių liaudies pasakų temomis.

Dailininkės spalvotas „Žalčio pasakos" ciklas tapo tikru keliautoju. Šie darbai lietuvių liaudies pasakos „Eglė žalčių karalienė" motyvais vien šiais metais pabuvojo tarptautinėje parodoje Jugoslavijoje, tarybinės grafikos parodoje Jungtinėse Amerikos Valstijose, o netrukus jie bus eksponuojami Japonijos sostinėje Tokijuje.

Šiuo metu A. Makūnaitė ruošiasi iliustruoti Antano Venclovos prisiminimų knygą „Pavasario upė".

JUOZAS BALČIKONIS:

— Mėgiamiausia mano tema — kolūkinis kaimas. Dabar veikiančioje respublikinėje taikomosios ir dekoratyvinės dailės parodoje tarp kitų darbų yra kilimas „Kolūkio laukeliuose", kuriame stengiausi perteikti tarybinio kaimo romantiką. Šioje parodoje pirmą kartą eksponuoju darbus batikos technika. Tai savotiška kiliminė tapyba — gana pigi ir turinti dideles perspektyvas.

Plati ir įvairiapusiška kūrybinė ir visuomeninė J. Balčikonio veikla. Jis — pedagogas, išauginęs gausų jaunųjų specialistų būrį, didelis liaudies meno propagavimo entuziastas. Nemaža dailininkui teko padirbėti kuriant drabužius 1965 metų respublikinės dainų šventės dalyviams. Be to, jis vadovauja rūbų modeliavimo vakariniam skyriui, kuris dirba prie Vilniaus Modelių namų.

— Šiemet pažymiu savotišką jubiliejų, — sako dailininkas, — sukanka 15 metų, kai dirbu Valstybiniame dailės institute. Galiu pasidžiaugti, kad mūsų studentų — būsimųjų tekstilininkų darbai kasmet vis plačiau išeina į gyvenimą. Pavyzdžiui, šiemet visi diplominiai darbai bus pritaikyti masinėje gamyboje Lentvario kilimų fabrike, Panevėžio linų kombinate, „Kauno audiniuose".

* * *

Čia mes papasakojome tik apie tris mūsų respublikos dailininkų šeimos atstovus. Šiuo metu sąjunga vienija 335 narius, ir kiekvienas jų stengėsi kuo brandesniais kūriniais sutikti savo suvažiavimą. Smagu peržvelgti praėjusį laikotarpį ir įsitikinti, kad metai nepraėjo veltui, kad šviesiame komunizmo rūme, kurį stato visa tarybinė šalis, yra ir mūsų dailininkų įdėta smiltelė.

(ELTA).

JUOZAS BALČIKONIS

Lietuviški dviračiai keliauja po pasaulį

Neseniai mūsų įmonės kolektyvas pergyveno reikšmingą įvykį. S. Kairio vadovaujama komunistinio darbo brigada nuo konvejerio nuėmė dumilijonintį dviratį.

Ta proga man prisimena buržuazinės Lietuvos vadeivų svaičiojimai apie nacionalinės pramonės sukūrimą. Deja, be savo gamybos arklinių plūgų bei akėčių, ji daugiau niekuo pasigirti taip ir negalėjo. Vinis ir tas teko gabentis iš užsienio. Tik Tarybų valdžia, broliškų respublikų pagalba sudarė sąlygas sparčiai vystyti respublikos pramonę.

1949 metais kartu su kitomis mašinų bei prietaisų gamybos įmonėmis buvo pradėta statyti ir Šiaulių dviračių gamykla. O 1951 metų pradžioje jau buvo surinktas pirmasis dviratis paaugliams. Iš viso tais metais išleidome 18 tūkstančių „Ereliukų" ir „Kregždučių".

Pirmaisiais įmonės gyvavimo metais beveik visuose gamybos baruose vyravo rankų darbas. Dabar mūsų gamykla didelė ir moderni šiuolaikinė įmonė. Kiekvieną mėnesį ji išleidžia beveik dvigubai daugiau produkcijos, negu per pirmuosius ištisus metus. Šiemet gamykla išleis 300 tūkstančių keturių tipų dviračių. Naujas dviratis nuo konvejerio nuimamas per 0,8 minutes.

Lietuviški dviratukai buvo eksponuojami visose TSRS pramonės parodose užsienyje. Kiekvienoje parodoje susilaukdavo gero įvertinimo, todėl jau nuo 1953 metų jie eksportuojami ir į užsienį. 112 tūkstančių „Ereliukų", „Kregždučių", „Vėjelių" ir „Bitučių" rieda visų pasaulio žemynų keliais. Šiaulietiškais dviračiais važinėja Urugvajaus ir Kubos, daugelio Afrikos šalių, Islandijos, Suomijos ir kitų šalių vaikai. Vien per pirmuosius keturis šių metų mėnesius į įvairias užsienio šalis buvo išsiųsta 4000 dviračių. Mūsų gamykla eksportuoja dviračius į 34 užsienio šalis.

J. ČERVINSKAS,
Šiaulių dviračių gamyklos planavimo-ekonomikos skyriaus viršininkas

Purvina letena

Naujasis JAV informacijų agentūros (JSIA) direktorius Karlas Rouenas dievina reklamą. Ir, be to, yra linkęs į teorinę analizę. Tai rodo ir jo vieši pareiškimai.

Neseniai kalbėdamas nacionaliniame spaudos klube, K. Rouenas apibūdino JSIA kaip „ketvirtą — informacinę, psichologinę ir propagandinę" JAV vyriausybės ranką tarptautinėje arenoje, skirtingai nuo tų „rankų", kurios vykdo Jungtinių Valstijų diplomatinę, karinę ir ekonominę politiką.

JAV vyriausybė toli gražu nenukenčia nuo galūnių savo užsienio politikai vykdyti pertekliaus. Todėl ketvirtoji ranka vaidina svarbų savarankišką vaidmenį, užtikrinant Volstrito užsienio interesus.

Svarbiausias JSIA užsiėmimas, kaip autoritetingai pareiškia „Kriščen sajens monitor", — „propagandinis karas". Ir tai tikrai taip.

Būdamas ideologinio puolimo štabas, JSIA dirba glaudžiai bendradarbiaudama su valstybės departamentu, centrine žvalgybos valdyba ir Pentagonu. JSIA direktorius atsiskaito prezidentui, direktyvas ir nurodymus užsienio politikos klausimais gauna iš valstybės sekretoriaus.

Ketvirtoji ranka, kaip ir turi būti, yra su penkiais pirštais. Kiekvienas jų turi tam tikrą paskirtį. Tai informaciniai centrai 105 šalyse; spaudos tarnyba, leidžianti 54 žurnalus ir 25 laikraščius įvairiomis

TARPTAUTINIS FELJETONAS

kalbomis; kino tarnyba, turinti filmoteką 98 šalyse ir daugiau kaip septynis tūkstančius kilnojamų kino aparatų; televizijos tarnyba ir pagaliau „Amerikos balsas", kuris varo radijo propagandą daugeliu kalbų.

Etatinių JSIA tarnautojų skaičius siekia 11 tūkstančių žmonių, o biudžetas seniai viršijo 100 milijonų dolerių. Ardomajai propagandinei veiklai, be profesionalų, plačiai naudojami turistai, užsienyje esantys kariškiai ir misijonieriai.

Viskas, atrodytų, vyksta gerai. Bet štai bėda. Agentūros veikla neduoda pageidaujamų, JAV valdančiųjų sluoksnių požiūriu, rezultatų. JAV kongresas ne kartą domėjosi JAV propagandinių pastangų užsienyje klausimu ir kaskart buvo priverstas daryti nemalonias išvadas.

Visame pasaulyje JSIA liūdnai pagarsėjo kaip „kišimosi agentūra", kaip vienas JAV žvalgybos filialų.

Yra žinoma, pavyzdžiui, kad JSIA atstovai savo laiku aktyviai dalyvavo sąmoksle prieš teisėtą Ceilono vyriausybę. Metodai, kuriais naudojosi ketvirtoji ranka, — tai ardomosios, kurstomosios propagandos, nukreiptos prieš tų šalių tautas, su kuriomis JAV palaiko normalius santykius, metodai.

Svarbiausią vietą JSIA ideologinėje propagandoje užima antikomunizmas. Agentūros spaudos leidinių turinys — tai socialistinės santvarkos šmeižimas, komunistų partijų politikos ir tikslų klastojimas.

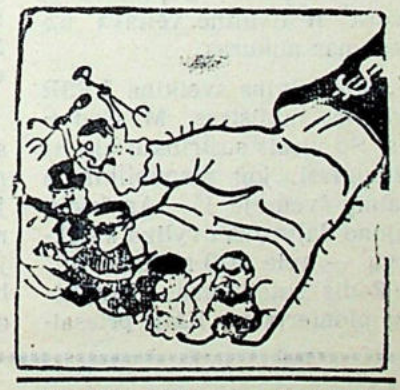
Agentūros informacinės tarnybos vadovas R. Haris pranešė JAV kongreso atstovų rūmų asignavimų pakomisijui, kad tokia produkcija „rašoma pagal tikslius agentūros nurodymus". „Mes, — pasakė jis, — kontroliuojame šį reikalą, pradedant pačia knygos idėja ir baigiant rankraščio išleidimu".

Dėl viso to visai beprasmiški atrodo K. Roueno įtikinėjimai, kad jo agentūra „plėsianti tarptautinių problemų sureguliavimą taikiomis priemonėmis..."

Kam neaišku, kad tokio pareiškimo dvasiai atitiktų antikomunistinio tautų kvailinimo nutraukimas, atsisakymas grubiai kištis į suverenių valstybių vidaus reikalus?

Užsienio politikos rankos turi būti švarios!

P. VLADIMIRSKIS

Redaktoriaus pavaduotojas
K. KAIRIŪKSTIS

KOLEKTYVINIS DARBAS

Redakcijos adresas: Anykščiai, Vienybės 15. Telefonai: redaktoriaus 98, sekretoriaus ir laiškų skyriaus 83. Spaudė Anykščių spaustuvė. Tir. 9087

Užs. Nr. 446

„Колективинис дарбас" („Коллективный труд") = орган Аникщяйского сельского производственного комитета КП Литвы и Аникщяйского районово Совета депутатов трудящихся

Joniškėlio I. Mičiurino vardo žemės ūkio technikumas skelbia moksleivių priėmimą 1964—65 m. m. Į AGRONOMIJOS, ŽEMĖS IR MIŠKŲ ŪKIO MECHANIZAVIMO SPECIALYBES.

Priimami baigę septynmetes ir aštuonmetes mokyklas.

Moksleiviai aprūpinami bendrabučiu, skiriamos stipendijos, veikia žymiai papiginta valgykla.

Smulkesnę informaciją galima gauti aštuonmetėse, vidurinėse mokyklose arba technikume.

Pareiškimai jau priimami.

Direktorius

J. Biliūno vardo kolūkio valdyba reiškia nuoširdžią užuojautą ANELEI STRAZDIENEI ir jos šeimai, mylimam vyrui mirus.

Anykščių vartotojų kooperatyvo darbuotojų kolektyvas užjaučia RUTKAUSKIENĘ JADVYGĄ, jos motinai mirus.